

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/23/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119203416
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119203416.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: D. A., J.. XX.XX.XXXX, G. I. Š. XXX, XXX XX I. Š., zastúpeného Mgr. Ivanom Mazancom, advokátom, so sídlom Metodova 331/12, 080 01 Prešov, proti žalovanému: N. K., J.. XX.XX.XXXX, G. J. Š. XXX/XX, XXX XX H., zastúpeného JUDr. Lukášom Polákom, advokátom, so sídlom Hlavná 137, 080 01 Prešov, o zaplatenie 20.750 eur, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 32C/8/2019-120 zo dňa 10.01.2020, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok s výnimkou výroku I.
- II. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„I. Konanie o zaplatenie sumy prevyšujúcej 10 000 eur z a s t a v u j e.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi n e p r i z n á v a.“

2. Citoval ustanovenie § 144, § 145 ods. 1 až 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 11, § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1, 2 a 4, § 4 ods. 1,2 a 4 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov.

3. V odôvodnení uviedol, že predmetom sporu po čiastočnom zastavení konania v časti náhrady mzdy a v časti náhrady škody za ubytovanie zostal nárok žalobcu na nemajetkovú ujmu vo výške 10.000 eur. Žalobca v danom prípade požadoval náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej ublížením na zdraví v peniazoch. Podľa súdu prvej inštancie bolo povinnosťou žalobcu tvrdiť a zároveň preukázať také skutočnosti, ktorými by preukázal dôvodnosť podanej žaloby na zaplatenie nemajetkovej ujmy 10 000 eur. Všetky skutkové okolnosti týkajúce sa pretrvávajúcich zdravotných problémov, z ktorých žalobca vyvodzuje svoj nárok, podľa názoru súdu spadajú pod režim zákona č. 437/2004 Z.z. V tejto súvislosti poukázal na závery vyslovené v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa

28.05.2014. Súd prvej inštancie uviedol, že nepopiera, že zásah žalovaného do zdravia žalobcu, za ktorý bol právoplatne odsúdený, je vážnym a spoločensky nežiaducim prejavom správania sa žalovaného. Na strane druhej skutkové okolnosti uvedené v žalobe, ktoré žalobca bližšie opísal na pojednávaní, svedčili o tom, že sa dožaduje odškodnenia následkov na zdraví majúcich charakter náhrady za bolesť, náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, prípade zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Konštatoval, že žalobca netvrdil a už vôbec nepreukázal, že konaním žalovaného došlo napr. k zníženiu dôstojnosti žalobcu v značnej miere a že bola znížená jeho vážnosť v spoločnosti. Netvrdil vznik závažnej ujmy. Nevysvetlil, z akého dôvodu nepostačuje morálne odsúdenie páchatela (žalovaného) a prečo si uplatňuje nemajetkovú ujmu, prípadne akým spôsobom sa mu zmenil život v rámci spoločnosti. Podľa názoru súdu tak žalobca v danom prípade neunesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno na preukázanie svojho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Na záver súd prvej inštancie dodal, že aj v prípade, ak by súd právne posudzoval nárok žalobcu v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z., je nutné uviesť, že žalobca ani v takom prípade neunesol dôkazné bremeno (nepredložil a neoznačil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení o následkoch prejavujúcich sa na jeho zdravotnom stave).

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, § 256 ods. 1 v spojení s § 257 CSP. Uviedol, že pri rozhodovaní o trovách konania vzal do úvahy konkrétne okolnosti prejednávanej veci a dospel k záveru, že v danom prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnému žalovanému. Podľa názoru súdu prvej inštancie to bol práve žalovaný, ktorý sa dopustil úmyselného závažného protiprávneho konania voči žalobcovi, čo malo za následok odsúdenie žalovaného trestným súdom. Konaním žalovaného vznikla žalobcovi škoda na zdraví bližšie popísaná v znaleckom posudku znalca S. H., prípadne ďalšia škoda na zdraví uvádzaná žalobcom na pojednávaní (vznik ďalších zdravotných komplikácií žalovaný nerozporoval). Preto je podľa názoru súdu prvej inštancie spravodlivé, aby každá z procesných strán znášala trovy konania, ktoré jej vznikli.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v jeho výrokoch II. a III podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil podľa § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP. V celom rozsahu nesúhlasil s vyjadrením a odôvodnením obsiahnutom v napadnutom rozsudku a vyjadrením žalovaného, že nepreukázal dôkazy a skutočnosti, ktoré by preukazovali vznik škody - nemajetkovej ujmy. V tejto súvislosti poukázal na svoju výpoveď ohľadne pretrvávajúcich zdravotných problémov na pojednávaní zo dňa 13.12.2019, pričom žalovaný na predmetnom pojednávaní nerozporoval žiadnu z uvedených skutočností. Žalobca je toho názoru, že konaním žalovaného došlo k takému konaniu, na základe ktorého žalobca mal a má zníženú mieru dôstojnosti, a to s poukazom na pretrvávajúce zdravotné problémy, ktoré uviedol vo svojej výpovedi, pričom samotný rozsudok a znalecký posudok potvrdzujú skutočnosti a okolnosti súvisiace so zníženou mierou dôstojnosti. Nesúhlasil s tvrdením súdu prvej inštancie v bode 10 odôvodnenia napadnutého rozsudku, že na pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením sa so všetkými listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu. Žalobca súdu prvej inštancie predložil vo svojom vyjadrení zo dňa 20.11.2019 podrobné lekárske správy, a to zo dňa 23.01.2016, 19.02.2016, 22.02.2016 od vzniknutej škody, priebeh liečenia, kontroly, pričom súd prvej inštancie v rámci posudzovania nároku pri vyhodnotení predložených dôkazov predmetné dôkazy v rámci konania nevykonal, neposúdil a v neposlednom rade nezohľadnil pri rozhodovaní o nároku žalobcu, pričom takýmto konaním súdu prvej inštancie bola celkom určite porušená zásada voľného hodnotenia dôkazov, a to s poukazom na dispozičnú zásadu uvedenú v čl. 7 CSP. Ďalej poukázal na § 415, § 418, § 447b a § 449 Občianskeho zákonníka, podľa ktorých je zrejmé, že ujma môže nastať tak v majetkovej, ako i v nemajetkovej sfére poškodeného. Náprava nesleduje cieľ navrátenia do pôvodného stavu či poskytnúť poškodenému peňažné zadostučinenie, ale predstavuje skôr určité spravodlivé zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Predmetom ochrany, podľa § 11 Občianskeho zákonníka, sú také rýdzo osobné práva občana, ktoré ovplyvňujú rozvoj jeho osobnosti a sú s ním úzko spojené. Jednotné právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby je zabezpečované radom parciálnych prostriedkov, ktoré možno vnímať relatívne úplne samostatne. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z čiastkových a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia, ako rýdzo osobné právo, nestačí na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv. Dal do pozornosti, že v danom prípade mal súd prvej inštancie postupovať v zmysle práva a znížiť, resp. moderovať určité nároky, ktoré sú zahrnuté v ustanovení § 450 Občianskeho zákonníka. S ohľadom na uvedené žalobca podotkol, že zo strany súdu prvej inštancie nebol úplne zistený skutkový stav veci, pričom má za to, že nedošlo k úplnému preskúmaniu skutkového stavu do

dôsledku zistených okolností možností, čo v rozsahu faktických zistení mohlo spôsobiť nesprávnosť napadaného rozhodnutia vydaného súdom prvej inštancie. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutej časti tak, že zaviazá žalovaného uhradiť žalobcovi čiastku 10.000 eur a nahradiť trovy konania alebo zruší rozsudok v napadnutej časti a v zrušenom rozsahu vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Voči výroku III. o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Bol toho názoru, že samotná skutočnosť, že žalovaný ublížil žalobcovi na zdraví nemôže obstáť ako dôvod hodný osobitného zreteľa pre nepriznanie nároku na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie pri posudzovaní existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa nevezal do úvahy všetky rozhodné okolnosti, ale si v plnej miere bez reálneho opodstatnenia osvojil výlučne to, že žalovaný ublížil žalobcovi na zdraví. Len na tomto základe súd založil dôvody pre aplikáciu ust. § 257 CSP, čo považoval za neakceptovateľné. Poukázal na to, že žalovaný síce spáchal trestný čin ublíženia na zdraví, no k tomuto svojmu konaniu sa dobrovoľne priznal, svoj čin oľutoval a škodu spôsobenú na zdraví žalobcu uhradil, a to na základe dohody, ktorú spolu v roku 2016 žalobca a žalovaný uzatvorili. Žalovaný bol následne trestným súdom za spáchaný skutok odsúdený a niesol tak trestnoprávnu zodpovednosť za svoje konanie. Z konania žalobcu je evidentná ľahostajnosť vo vzťahu k uplatnenému nároku. Žalobca zastúpený právnym zástupcom si bol plne vedomý svojej dôkaznej povinnosti, ako aj nebezpečenstva náhrady trov konania, pričom na uvedené bol upozornený aj konajúcou sudkyňou. Podľa žalovaného nič nenútilo žalobcu iniciovať predmetné súdne konanie, nakoľko škoda spôsobená mu na zdraví bola uhradená už v samotnom trestnom konaní, a to aj napriek tomu, že si ju do skončenia vyšetrovania riadne a včas neuplatnil. Bolo teda žalobcovo slobodné rozhodnutie podať predmetnú žalobu a v nastolenom konaní pokračovať pri plnom vedomí zodpovednosti za svoj postup. Strany viedli spor na vlastné nebezpečenstvo a nesú tak zodpovednosť za výsledok sporu. Nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovaný ako úspešná strana vníma ako neprímeranú tvrdosť a ako rozhodnutie rozporné s dobrými mravmi keďže žalobca sa nároku od počiatku domáhal nedôvodne, žalovaný ako aj súd mu dal možnosť upustiť od svojho konania a predísť tak vzniku trov. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žalovanému prizná nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % alebo zruší rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia mu vráti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žalobca uviedol, že súd prvej inštancie pri posúdení nároku na náhradu trov konania voči žalovanému vychádzal zo správneho hodnotenia predložených dôkazných prostriedkov zo strany žalobcu. Poukázal pritom na bod 29. odôvodnenia napadnutého rozsudku.

8. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žalovaný zotrval na názore, že žalobcom uplatňovaný nárok nemožno priznať, nakoľko zo žiadnych ním uvádzaných tvrdení nie je možné ustáliť, že v jeho osobnostnej sfére došlo v dôsledku ublíženia na zdraví k tak závažným negatívnym následkom, ktoré by odôvodňovali vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Podľa jeho názoru existenciu tohto tvrdeného nároku žalobcu nemožno vyvodiť len zo samotného konštatovania, že uňho došlo k zníženiu jeho ľudskej dôstojnosti. Žalobca vôbec nepreukázal, aby bola v značnej miere znížená jeho dôstojnosť alebo vážnosť v spoločnosti. Ujma v osobnostnej sfére spôsobená zásahom do zdravia dotknutej fyzickej osoby je krytá inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia. Zdôraznil, že žalobca pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nielenže neodôvodnil jeho existenciu, no zároveň tento nárok uplatňuje duplicitne v nadväznosti na Dohodu o náhrade škody zo dňa 05.01.2017. Konštatovanie žalobcu o nevykonaní dôkazov súdom prvej inštancie považoval za nepravdivé a účelové. Na pojednávaní konanom dňa 13.12.2019 mal žalobca možnosť vyjadriť sa k dokazovaniu, ktoré súd prvej inštancie vykonal a rovnako mal možnosť navrhnúť vykonanie ďalších dôkazov, ktoré by boli spôsobilé preukázať ním uvádzané tvrdenia. Žalobca však svoju možnosť bezdôvodne nevyužil a preto jeho konštatovanie o nevykonaní dôkazov nemožno hodnotiť inak ako konštatovanie tendenčné. Na záver dodal, že žalobca svojím odvolaním opakovane zavádza konajúci súd, ak konštatuje, že rozsudkom vydaným v trestnom konaní bol odkázaný s nárokom na náhradu škody na občiansko-súdne konanie. Rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 41T/60/2016, ktorým bol žalovaný uznaný vinným zo spáchania trestného činu, jednoznačne deklaruje, že trestný súd o náhrade škody v adhéznom konaní ani len nerozhodoval. Bolo tomu tak preto, lebo žalobca si v trestnom konaní ako poškodený svoju škodu neuplatnil riadne a včas. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a priznal žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

9. V replike k vyjadreniu žalovaného žalobca uviedol, že žalovaný mu spôsobil svojím konaním takú škodu, ktorú bude znášať na svojom zdraví do konca života, pričom uvádza, že konanie žalovaného v danom prípade považuje za priečiace sa dobrým mravom v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

10. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. Vzhľadom na suspenzívny účinok odvolaní žalobcu a žalovaného, odvolací súd preskúmal rozsudok len v jeho napadnutej zamietajúcej časti vo výroku II. a výroku III. o trovách konania. Nakoľko žalobca vo vzťahu k výroku o zastavení konania odvolanie nepodal, odvolací súd nemohol preskúmať správnosť tohto výroku, a ako taký nadobudol právoplatnosť.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov odvolania žalobcu v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

13. Z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, čo možno považovať za nesprávne práve posúdenie veci. „Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne práve posúdenie veci spočíva konkrétne v tom, že „súd na zistený skutkový stav aplikoval nesprávnu právnú normu alebo aplikoval správnu právnú normu, ale ju nesprávne interpretoval a napokon ak právnú normu správne interpretoval, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval“ (citované z rozhodnutia NS SR sp. zn. 2MCdo/4/2009). V každom prípade sa však v prípade nesprávneho právného posúdenia jedná buď o nesprávnu aplikáciu právnej normy alebo o nesprávnu interpretáciu právnej normy, pričom ani jeden a ani druhý prípad nemožno subsumovať na daný spor.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca podanou žalobou žiadal okrem iného priznať nemajetkovú ujmu v sume 10.000 eur odôvodňujúc svoj nárok tým, že k nej došlo v dôsledku následkov ublíženia na jeho zdraví spôsobeného protiprávnym konaním žalovaného, kedy musel absolvovať dva operačné úkony, v dôsledku ktorých znáša trvalé následky na svojom zdraví. Žalobca opísal súdu prvej inštancie svoj zhoršený zdravotný stav tak, že má problémy so sánkou, máva migrény. Taktiež má problémy s nosom, vkuse je háklivý na vzduch, má operovanú sliznicu, stále mu tečie z nosa. Bol dlhodobo na PN a finančne bol veľmi vyťažovaný. Ako dôkazy predložil rozsudok z trestného konania sp. zn. 41T/60/2016, lekárske správy a znalecký posudok S. S. H., č. XXX/XXXX zo dňa 7.4.2016.

15. Žalobca poukázal na to a v konaní to ani nebolo sporné, že žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 41T/60/2016-204 zo dňa 09.01.2017 uznaný za vinného zo zločinu ublíženia na zdraví v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 155 ods. 1, § 364 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona, začo mu súd uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov, výkon trestu súd podmienenečne odložil a zároveň určil probačný dohľad nad žalovaným. Nebolo sporným ani to, že v dôsledku tohto protiprávného konania boli žalobcovi spôsobené zranenia a to: pomliaždenie a krvná podliatina čelovej oblasti, pomliaždenie a krvná podliatina pod pravou očnicou, zlomenina ramena sánky vpravo bez posunu úlomkov, zlomenina tela sánky vľavo bez posunov úlomkov, pozdĺžne

prasknutie zuba č. 36 s vytvorením hnisavej dutiny, ktoré si vyžiadali u žalobcu liečenie spojené s práceneschopnosťou v trvaní od 23.01.2016 do 31.03.2016. Znaleckým posudkom č. XXX/XXXX, znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia odvetvie súdne lekárstvo, S. S. H. určil bodové ohodnotenie zranenia a sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobcu tak, že výška odškodnenia za bolesť pri úraze pri 120 bodoch je 2.059 eur.

16. Podľa § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

17. V tejto súvislosti odvolací súd rovnako ako aj súd prvej inštancie poukazuje na rozhodnutie MS SR, sp.zn. 7Cdo/65/2013 zo dňa 28.5.2014.

18. V spore o ochranu osobnosti žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno ohľadom preukázania, že došlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv a že dôsledky tohto zásahu sú tak závažné, že nepostačuje priznanie morálnej satisfakcie v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a utrpenú ujmu možno vyvážiť iba priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

19. V sporovom konaní sa uplatňuje prejednacia zásada. Sporová strana má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nesplnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie tá sporová strana, ktorá tieto povinnosti nespĺnila. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ strana sporu nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia, a že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti strany sporu, ktorá nespĺnila povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec).

20. Po preskúmaní správnosti záverov súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích námietok žalobcu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval ustanovenia § 11 a § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka a tieto ustanovenia aj správne vyložil, keď dospel k záveru, že žalobca v danom prípade neunesol bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno na preukázanie svojho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd konštatoval, že skutkové okolnosti opísané žalobcom svedčia o tom, že sa dožaduje odškodnenia následkov na zdraví majúcich charakter náhrady za bolesť, náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ale ani v tomto smere neunesol dôkazné bremeno.

21. Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie konštatuje, že v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nemajetkovou ujmovou aj v nemajetkovej sfére života fyzickej osoby, ktorá sa bezprostredne nepremieta do fyzickej integrity ani do majetkovej sféry fyzickej osoby a treba ju dôsledne odlišovať od majetkovej ujmy, vrátane ujmy na zdraví s majetkovými dôsledkami (pozri § 16 Občianskeho zákonníka) a inej nemajetkovej ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej integrity fyzickej osoby, za ktorú sa náhrada poskytuje podľa iných predpisov (pozri § 444 Občianskeho zákonníka). Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa tohto ustanovenia je dosiahnuť vyváženosť medzi ujmovou na hodnotách ľudskej dôstojnosti a jej konkrétnym finančným vyjadrením. Cieľom je zmierniť nepriaznivý následok neoprávneného zásahu a poskytnúť čo najúplnejšiu a najúčinnnejšiu občianskoprávnú ochranu osobnosti fyzickej osoby.

22. Na rozdiel od toho, zmyslom náhrady ujmy vzniknutej ako priamy dôsledok zásahu do telesnej (fyzickej) integrity fyzickej osoby (§ 444 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia), ako bolo v

prejednávanej veci, keď žalobcovi bola v dôsledku trestného činu spôsobená ťažká ujma na zdraví, v dôsledku ktorého má pretrvávajúce zdravotné problémy, je poskytnúť relutárnu náhradu za ujmu spôsobenú poškodením zdravia, jeho liečenia alebo odstraňovania jeho následkov (bolestné), resp. za ujmu na zdraví, ktorá má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (sťaženie spoločenského uplatnenia).

23. Odvolací súd konštatuje, že v tomto prípade bol preukázaný zásah žalovaného do práva na ochranu osobnosti žalobcu (rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 41T/60/2016-204 zo dňa 9.1.2017) - konanie žalovaného, popísané v skutkovej vete trestného rozsudku nesporne predstavovalo zásah do osobnostných práv žalobcu. Pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je však potrebné okrem samotného zásahu do osobnostných práv žalobcu preukázať aj značnú mieru zníženia dôstojnosti žalobcu alebo jeho vážnosti v spoločnosti, prípadne iný dôvod, pre ktorý by sa iné než peňažné zadosťučinenie nezdalo postačujúce.

24. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca nijakým spôsobom nepreukázal, že by v dôsledku pretrvávajúcich zdravotných problémov, ktoré nastali v priamom následku ublíženia na zdraví, došlo k reálnu zníženiu jeho dôstojnosti v značnej miere. O reálnom znížení dôstojnosti žalobcu nesvedčí predložený dôkaz - predmetný rozsudok z trestného konania, ktoré sa viedlo vo veci zločinu ublíženia na zdraví žalobcu a v ktorom je len opísaný skutok trestného činu a nehovorí nič o znížení dôstojnosti žalobcu. O dôvodnosti nároku nesvedčí ani znalecký posudok S. S. H. č. XXX/XXXX, v ktorom bola vyčíslená výška škody za bolesť v hodnote 2.059 eur, teda výška relutárnej náhrady za ujmu spôsobenú poškodením zdravia žalobcu, ktorá bola na základe Dohody o náhrade škody zo dňa 05.01.2007 žalovaným uhradená. Pokiaľ žalobca odôvodňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy aj tým, že v dôsledku zranenia spôsobeného žalovaným došlo k obmedzeniu jeho životných schopností, jeho spoločenského a sociálneho uplatnenia, išlo len o nepreukázané tvrdenia, a okrem toho stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb, je definovaný ako sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré sa odškodňuje podľa počtu bodov uvedených v posudku lekárom a nemožno ho zamieňať s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy.

25. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nevykonal všetky ním predložené dôkazy a to lekárske správy zo dňa 23.01.2016, 19.02.2016 a 22.02.2016 odvolací súd uvádza, že vyhodnotenie potenciálnej relevancie navrhovaného dôkazu, ako aj prípustnosti jeho vykonania je úlohou a doménou súdu. Súd jednoznačne pochybí, ak zamietne návrh na vykonanie dôkazu, ktorý je spôsobilý priniesť ďalšie relevantné skutkové zistenia, ktorého vykonanie je prípustné, pretože takýmto postupom sťažuje dôkaznú pozíciu strany sporu, čo môže nespravodlivo rezultovať v neunesení jej dôkazného bremena a neodôvodnene sa vzdávať od želanej a nožnej miery zistenia skutkového stavu.

26. Odvolací súd nepovažuje túto námietku za dôvodnú, nakoľko súd prvej inštancie na základe predložených dôkazov nemal pochybnosti o tom, že došlo k poškodeniu zdravia u žalobcu a k následným pretrvávajúcim zdravotným problémom a táto skutočnosť nebola sporná medzi stranami sporu. Avšak všetky tieto dôkazy a tvrdené okolnosti sa tykali len prežitej bolesti a súviseli so zdravotným stavom žalobcu, nevysvetľovali reálne zníženie dôstojnosti žalobcu.

27. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 - § 194 CSP.

28. Súd prvej inštancie teda správne dospel k záveru, že pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, žalobca neunesol dôkazné bremeno o značnej miere zníženia jeho dôstojnosti alebo jeho vážnosti v spoločnosti, a preto správne žalobu zamietol. Z toho dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok v tejto časti ako vecne správny potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP stotožňujúc sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu.

29. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

31. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane sporu, ktorej to priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Zákon však upravuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania a zodpovednosti za zavinenie pri rozhodovaní o náhrade trov konania, a to v podobe ust. § 257 CSP.

32. Aplikácia citovaného ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospieje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu.

33. Za dôvod hodný osobitného zreteľa v prejednávanej veci je potrebné považovať ten, ktorý ustálil súd prvej inštancie a viedol k nepriznaniu náhrady trov a zároveň dôvodom hodným osobitného zreteľa je podľa názoru odvolacieho súdu naplnenie princípu spravodlivej úpravy pomerov medzi stranami sporu, za ktorý je potrebné považovať vyrovnanie stavu medzi žalobcom ako poškodeným a žalovaným ako škodcom, ktorý sa dopustil úmyselného protiprávneho konania proti žalobcovi, v dôsledku čoho nastali u žalobcu pretrvávajúce zdravotné problémy.

34. Odvolací súd je presvedčený, že nepriznaním náhrady trov inak úspešnej strane sporu nedôjde k porušeniu práv odvolateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

35. Je potrebné poukázať na to že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka/ strany súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II.ÚS 218/02, III.ÚS 198/07, I.ÚS 265/07, III.ÚS 139/08).

36. Samotné súdne konanie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania pri rešpektovaní zásad spravodlivého súdneho konania pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť a súlad jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k jeho výroku.

37. Logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania za rešpektovania zásad (princípov spravodlivého súdneho konania), najmä zabezpečenia spravodlivej úpravy pomerov medzi stranami sporu je nepriznanie náhrady trov konania procesne úspešnému žalovanému tak, ako to vykonal súd prvej inštancie, s ktorého dôvodmi odvolací súd zásadne súhlasí.

38. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 396 v spojení s § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. V odvolacom konaní žiadna zo strán nemala plný úspech, lebo nebolo vyhovené odvolaniu ani jednej z nich, preto bolo vyslovené, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

39. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).